

vezi lo

GLASILO BELOKRANJSKE
TRIKOTAŽNE INDUSTRIJE

Nalijmo čistega vina!

O pomanjknju dela v TOZD konfekcija Črnomelj je bilo veliko besed. Ni skrivnost, če povem, da so delavci nezadovoljni. Seveda so temu primerni tudi rezultati, pa čeprav je slika poslovnega uspeha v tretjem tromesečju ugodna. Da pa nam ne gre tako, kot smo želeli, nismo sami krivi, temveč je k temu veliko pripomogla splošna gospodarska situacija v svetu.

Ne morem pa preko tega, da tudi sami nismo naredili vsega,

kar bi lahko. Predvsem velja to za marketing sektor, kjer se vedno izgovarjajo na napake, kvaliteto in dobavne roke, čeprav vemo vsi, da ne moremo izdelovati težko pričakovanih izdelkov, če ni surovin. Menim, da bi morali spoznati, da je nujno s kooperanti sklepati pogodbe, na katere se lahko zanesemo in da bi nam moral poslovni partner plačati izgubo, če smo jo utrpeli.

Ne moremo pa dolžiti le kooperante, temveč se moramo prej pogovoriti doma, kajti niti v domači hiši ni vse rožnato! V konfekciji bi se lahko pretrgali na dvoje, toda če nam v TOZD barvarna in pletilnica ne naredi v točno dogovorjenih rokih pletiva, smo brez moči. Pletivo bi moralo biti opremljeno tudi z

vsem pripadajočim pomožnim materialom, kot so patenti, paspuli itd. Teh stvari ne navajam kar tako, temveč jih lahko dokazem skoro vsak dan v tej ali drugi izmeni. Razen tega tudi nimamo strojnega parka, da bi lahko tako hitro menjavali izdelke, kot to zahteva delo v našem kolektivu. Danes izdelujemo celo 22 artiklov v zelo majhnih količinah, ker pač tako prihaja pletivo. Jasno je, da so tako prikrajšani delavci pri doseganju norme. Zaradi nižjih osebnih dohodkov se pojavlja nezadovoljstvo in vsakodnevna vprašanja: „Kaj pa delate tisti v režiji?“ Moram priznati, da so delavci upravičeni do takih vprašanj.

Morali bi si naliti čistega vina, kajti le tako bomo lahko napake odpravili in v prihodnje bolje poslovali.

INŽ. ALOJZ JUSTIN

Delo z ljudmi

Odbor za kadre, življenjske pogoje in stanovanjsko politiko ter TOZD izobraževalni center sta organizirala šestdnevni seminar za vodstvene in strokovne kadre z naslovom „Delo z ljudmi“. Predavali so strokovnjaki iz višje šole za organizacijo dela v Kranju in so obravnavali naslednje: medsebojne odnose, delo z ljudmi in reševanje problemov, organizacijo in poslovanje podjetja, poslovanje in planiranje proizvodnje, samoupravljanje, komuniciranje, komuniciranje in vodenje sestankov. Predavanja so bila v prostorih poklicne tekstilne šole BETI in so bila za vabljeni obvezna.

BETI tekmuje

Občinski sindikalni svet v Metliki je tudi letos v počastitev občinskega praznika in Dneva republike razpisal razna športna tekmovanja. Moške in ženske ekipe se bodo pomerile v streljanju z zračno puško, kegljanju in šahu. V namiznem tenisu se bodo spopadli le moški.

BETI je prijavila ekipe za vse tekmovalne panoge. Vsako leto ob sindikalnih tekmovanjih pa se nam vsili misel: zakaj ne bi imeli športnih srečanj skozi vse leto in bi ekipe redno vadile? Tako bi mnogo pripomogli k rekreaciji zaposlenih.

Svoj čas – in tega ni tako dolgo – so se ljudje iz ljubljene ukvarjali s pevskimi zbori, z iglarskimi skupinami in s podobno ljubiteljsko dejavnostjo. Delo jim je bilo del življenja, zabava, izpolnitev pustega prostega časa. Novi, podivjani svet je spremenil tudi mišljenje ljudi in nihče pod milim nebom noče narediti ničesar zastonj, celo v celoti očenaša na zmolijo brez dinarčkov. In tako je pričelo odmirati družabno življenje in odgovorni so spoznali, da delo brez profesionalcev ne bo šlo dalje.

Profesionalci pa so delavci, ki lahko opravijo svoje delo v redu ali pa tudi ne. Komur je njegova profesionalna funkcija le vir zaslužka, od takšnega ne bo imela koristi organizacija, ki ga plačuje. In njih plače le niso tako nizke. Seveda je težko dobiti za profesionalnega funkcionarja človeka, ki bi mu bilo delo tudi veselje, ki bi živel z organizacijo in zanjo. Opravljati le delo kot delo, brez ognja in zanosa, je gotovo premalo. Poleg tega mora imeti tak človek vrsto lastnosti, pa naj gre za organizacijske sposobnosti ali pa le za sposobnost kontaktiranja. In še in še.

S srcem zraven...

Takšnih ljudi pa v našem mestu le ni toliko, da bi jih z vilami metali skozi vrata. Lahko se torej zgodi, da postane poklicni funkcionar človek, ki se potem v svojem poslu ne znajde, ker enostavno ni „rojen“ za to delo, ker mu značaj dela „ne leži“. Potem tava izgubljen okrog, se potika po pisarnah in je samemu sebi v napoto. Od njega je edinole ta korist, da od časa do časa prezračijo sobo, da se ne zavleče vanjo preveč plesni. Hkrati pa predstavlja slepilo: preveč ustaljeno je mišljenje, da rešimo problematiko določene organizacije – mislim zelo ozko – že, če „ustoličimo“ koga in ga plačujemo. Ne pozabimo tudi to, da gre za plačo takemu človeku veliko denarja, pri nekaterih mestnih organizacijah malo manj kot celotni letni proračun. Torej ostane za dejavnost take organizacije malo, skorajda nič. Človek, ki je v službi, da bi delal, nima s čim delati, ker „žre samega sebe“.

Krog je zaprt, odprta pa je pot za razmišljanje.

TONI GASPERIČ

BETI je mlad kolektiv, saj je povprečna starost zaposlenih 24 let. Med mladimi je tudi Anica Štraser iz Kapel, ki dela v TOZD Dobova. (Foto: R. Bačar)

Nestrpnost nam škoduje

Za občinski praznik Metlike intervju s predsednikom izvršnega sveta Francem Kočevarjem

— Tovariš Kočevar, kaj bi lahko povedali o preteklih mesecih leta 1974?

„Moram povedati, da je bilo poslovanje gospodarskih organizacij za prvo polletje ugodno ocenjeno. Celotni dohodek se je povečal za sedem starih milijard, dohodek pa za 36 odstotkov. Prav tako je ostanek dohodka višji za 88 odst. Naj poudarim še to, da se je število zaposlenih povišalo za šestindeset delavcev. Tako je trenutno zaposlenih v gospodarstvu dva tisoč sedemintrideset ljudi. Edinole TOZD Viator je zaključil poslovanje v prvem polletju z izgubo.“

— Kaj je bilo za leto 1974 načrtovano, a ni bilo izvedeno?

„Iz naslova negospodarskih investicij smo zelo smelo načrtovali, bilo pa je bolj malo dokončanega. Morda bomo letos uredili mrliško vežico. Potrebe so velike. Tako bi radi uredili kanalizacijo v Obrhu, ceste in še in še. Vendar sredstva niso likvidna. Iz samopriskevka se zbere letno milijon dinarjev, gospodarstvo je obljubilo, da bo od letošnjega bruto osebnega dohodka dalo še dva odstotka, toda kaj hočemo, ko pa je zahtevkov dvakrat več! Seveda lahko računamo pri načrtovanju z dobro voljo občanov, ki so že v preteklosti veliko prispevali v obliki dela. Za to zaslužijo vso pohvalo.“

— Kako naprej, tovariš Kočevar?

„Tisto, kar je obljubljeno in tisto, kar je skupščina sprejela, mora biti dokončano v naslednjem letu. Mora biti izpolnjeno! Tako bomo nadaljevali dela na cesti proti Draščem, Bušinji vasi, težko pa je verjeti, da bi bilo kaj s cesto proti Podzemlju.“

— Torej je le bil napredek?

„Vsekakor. Ljudje pa žele še več, kar se mi zdi prav. Moti me le nestrpnost. Vsi bi radi vse hkrati — to pa ne gre. Bojim se, da bomo imeli pri delitvi dohodka zaradi te nestrpnosti težave, kadar bomo usklajevali potrebe z možnostmi.“

— Čemu bi po vašem mnenju morali dati prednost?

„Prednost je treba dati stvarim, ki posredno ali neposredno vplivajo na razpoložanje na delovnem mestu. Predvsem mi-

slim na gradnjo stanovanj, na ureditev vodovoda, na elektrifikacijo. Potem bo tudi uspeh dela večji.“

— Kaj vas moti pri vašem delu?

„Na stvari bi morali gledati širše. Premalo je tistih, ki gledajo na družbeni standard, včasih se obnašamo preveč egoistično, smo živčni. Velikokrat pa se pojavi tudi nevoščljivost. Premalo poudarjamo pomen znanja. Vsakdo naj bi se izobraževal na svojem delovnem mestu. Vključiti se je treba v družbeni proces in ga tudi obvladati. Premalo je v nas zavesti, da smo za morebitne napake in nepravilnosti krivi vsi in ne le peščica.“

Preveč smo ozki. Poglejte, v Sloveniji se združujejo zelo velika podjetja, kazalo bi to narediti tudi v naši majhni občini, Beli krajini. Tako bi odpadel marsikateri problem: kadrovski, gospodarski, če hočete — tudi kulturni. Smo delavski razred, ki je nastal po vojni, smo mladi, zato bi bil zelo vesel, če bi končno prevladalo mnenje, da nam je kader potreben, da nam je potrebno poglobljeno znanje. Osnova razvoja je torej v znanju in v usposobljenem kadru. Tako bomo lahko tudi izpeljali petletni načrt razvoja.“

— Lahko poveste kaj o razvoju občine v letih 1976 — 1980?

„Za zdaj bi poudaril le to: samoupravni organi naj se lotijo planiranja z vso resnostjo in odgovornostjo, naj predvidijo konkretne akcije in ukrepe. Edinole s skupnimi naporji bomo uspeli. Ne nazadnje je to gospodarstvo naše, je ta kultura naša, je ta šport naš. In tako naprej. Stvari niso od nikoder priletele in

nihče ne bo vozljev rešil namesto nas.“

— Pri koncu smo — kaj želite reči občanom?

„Rad bi vsem našim občanom čestital za občinski praznik in praznik republike z željo, da združimo vse fizične in umske sposobnosti za dvig družbeno-ekonomske osnove in za razvoj življenjske ravni našega delavca — človeka.“

TONI GAŠPERIČ

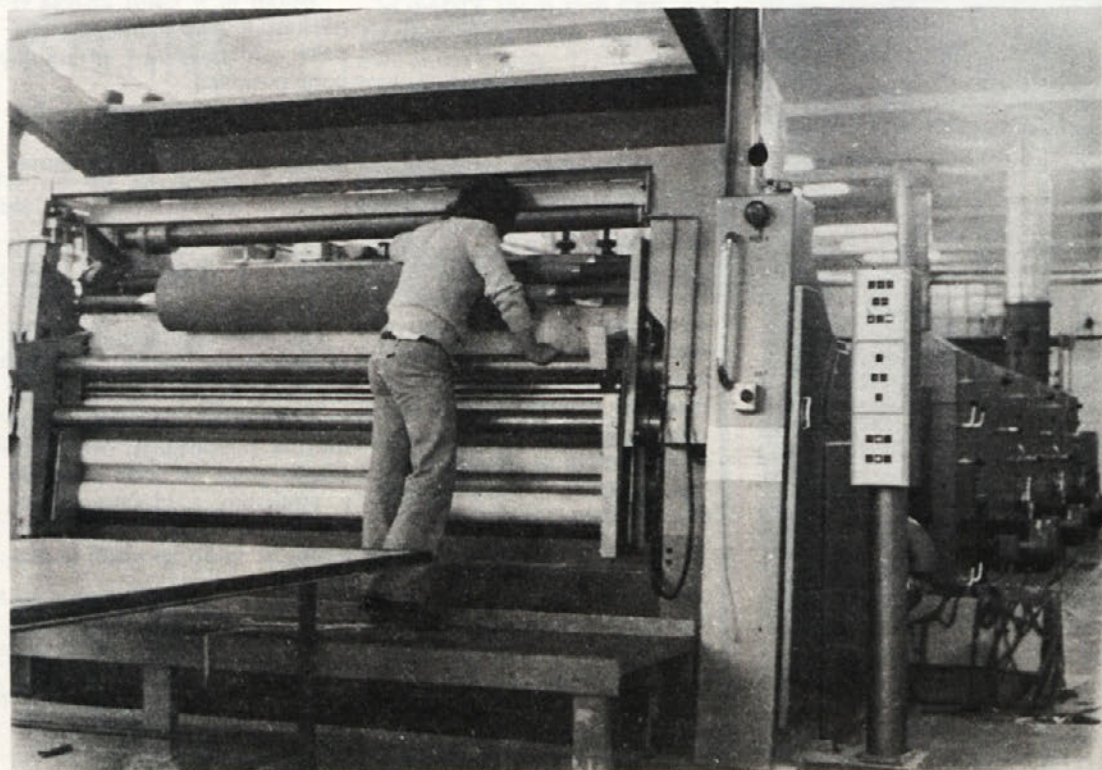
Seja delavskega sveta

pristopu k podpisovanju samoupravnega sporazuma vodne skupnosti Dolenjske.

Vodje sektorjev so poročali o izvajanju načrta aktivnosti za drugo polletje tega leta, še posebno pa so se zadržali pri realizaciji v oktobru. Ob koncu seje je tekla beseda še o nabavi osnovnih sredstev, tako o nakupu avtomatov za pijače, nabavi kuhinjske opreme za TOZD Črnomelj in tako dalje.

7. novembra je imel delavski svet sejo. Delegati so razpravljali o popravkih in dopolnilih temeljnega samoupravnega sporazuma, o devetmesečnih poslovnih rezultatih, razreševali so pritožbe na delitev družbenih stanovanj ter se pogovorili o

Več s seje bomo izvedeli v decemberski številki Vezila, kajti vodje sektorjev so zadalženi, da oddajo svoja poročila uredništvu.

Novi raztezalno sušilni stroj že dela v dveh izmenah. (Foto: Pavle Riznič)

Zaposleni v Dobovi (na sliki) so pred kratkim praznovali občinski praznik z željo, da bi prihodnje leto ob tej priložnosti že imeli vrtec.

Tu in tam so vrzeli

»Če bodo povsod videli iste napake, jih bomo lahko popravili«, pravi Božo Staroveški

Kot ugotavljajo zaposleni v TOZD Dobova, se po leta po sprejemu samoupravnega sporazuma začno kazati nekatere napake. Praksa kaže na nekatere vrzeli v tem sporazumu, s katerim so sicer ljudje zadovoljni.

Božo Staroveški, vodja TOZD, je dejal: „Pri obračunu smo vse preveč odvisni od Metlike in tamkajšnjih služb. Tako se dogaja, da obračuna ni pravočasno, ali pa ni pravi čas materiala. V proizvodnji prihaja do zastojev in to se pri osebnih dohodkih pozna. Vrednost točke je manjša, temu primerna pa je tanjša tudi kuverta. Tudi meni, kot vodji, se dogaja, da imam nižje osebne dohodke brez svoje krivde. Če ne bi bilo zastojev v proizvodnji in če bi imeli dovolj dela, potem bi za slabšo delavnost v kolektivu odgovarjal jaz, tako pa nisem kriv.“

Gre torej za malenkosti, ki jih bomo morali v sporazumu in pravilniku o delitvi osebnih dohodkov menjati, če bodo tudi druge takega mnenja.“

Dobovski kolektiv, ki šteje okrog 150 ljudi in dela v dveh izmenah, torej razmišlja. Zaposleni spoznavajo tudi to, da

podpis sporazuma, družbenega dogovora in sprejem drugih samoupravnih aktov ni le formalnost, ampak življenjsko važna zadeva.

R. B.

Tekmovanje na grobovih...

Dan mrtvih je jeseni, ko dežuje in odpada listje, ko iz omar izbrskamo plašče, kupimo krizanteme in sveče, očistimo grobove mahu in trave. Dan mrtvih je 1. novembra, ko stojimo ob lepem spomeniku in ko gledamo k sosedu, če nima mogoče lepšega in dražjega nagrobnega spomenika. Človeka je treba ceniti, dokler je živ. S spomeniki hočemo izbrisati svojo slabo vest.

Dan mrtvih je 1. novembra, ko voda pronica v zemljo in ko za hip spoznamo, da so nekoč živeli ljudje. Z nami ali pred nami. Ali mimo nas. Ob smrti se človek ustavi v svoji neprestani dirki za časom, za udobjem, za denarjem, za cilji. Takrat se streznimo, a kmalu divjamo dalje. Kam?

Dan mrtvih je 1. novembra, ko se ne dela. Ko izprežemo vsakdanje skrbi in misli, ko v novi obliki stojimo pri Sv. Roku in ko si pihamo v prezeble roke. Ta dan lahko tudi sneži, da belina prekrije stopinje, ki so nas pripeljale sem. Brez stopinj pa se človek ne more vrniti. Dan mrtvih je 1. novembra, ko ptic pevk ni več v naših krajih in ko brskamo po spominu, iščemo izginule

obrazce, zven nekdanjih besed, belino nekdanjih zob in biserno beli smeh. Obraz se je spojil z zemljo, trave so vskrle melodijo besed, belina zob je ostala v črnini zemlje.

Dan mrtvih je 1. novembra, ko zagorijo sveče: tiste po deset dinarjev, tiste po dvajset dinarjev in tiste po sto dinarjev. Še dražje. Tudi na pokopališču je treba vedeti, kdo je kdo. Kdo kaj in koliko zmore. Zaradi ugleda, malo pa kar tako. Iz napuha, iz tekmovalnosti, ki se navadno konča prav na tem posvečenem mestu.

Dan mrtvih je 1. novembra, ko že štejemo dneve preteklega leta. Se dva meseca in skrbi z novo obleko, z rezervacijami v dragem hotelu in tako naprej. Naj se ve, kdo je kdo in kdo je kaj.

Dan mrtvih je 1. novembra, ko se doma malo boljše je in malo več pije. Zaradi spomina na nekdanje. Zaradi spomina na preteklost, v katero se radi zatekamo, da bi pozabili sedanjost in se otresli strahu pred prihodnostjo, ki se prej ali slej konča tam, kjer smo še popoldne prižigali svečo drugim.

T. G.

Znanje in volja

Trditev, da sta izobraževanje in vzgoja neločljivo povezana in nujna, je bila že velikokrat utemeljena, pa vendar moramo znova o tem razpravljati v našem kolektivu. TOZD IC je v letošnjem šolskem letu skušal pritegniti k izobraževanju vse delavce, ki nimajo kvalifikacije za poklic strojne šivilje in delajo v TOZD konfekcija Metlika, Mirna peč in Dobova. Odziva ni bilo. Morda bo kdo pomislil, da delavci niso bili seznanjeni z načinom in trajanjem izobraževanja, a ni bilo tako.

Vsi prizadeti so imeli „tehtne vzroke“ in so menda s svojim znanjem zadovoljni. Zanima me, če smo lahko tudi drugi zadovoljni s takimi odločitvami in

rezultati nekvalificiranih delavcev. Prav gotovo se kažejo ti rezultati ne samo na delovnem mestu, ampak tudi pri spremljanju samoupravnega sistema, pri uresničevanju samoupravnih nalog in pri delu družbeno-političnih organizacij. Še vedno je čas za vpis v šolo! Morda bo med nekvalificiranimi nekaj izjem, ki bodo spoznale, da je znanje človeku nujno potrebno in se bodo še vpisali.

Ne bi s številkami prikazovala kvalifikacijske strukture zaposlenih delavcev v proizvodnji, ker je porazna. Vemo, da je povprečna starost v podjetju 24 let in da je med temi mladimi ljudmi le 47. odst. kvalificiranih v neposredni proizvodnji. Ta članek naj ne zveni kot očitek,

ampak kot spodbuda za razmišljanje o oblikah izobraževanja. Prav je, da posamezniki napišejo v VEZILO, kje je vzrok, da ni interesa in volje do pridobivanja znanja. Iz poklicne tekstilne šole imajo učenci možnost nadaljnega šolanja, tako se je iz BETI in podjetja KOMET odločilo za poklic tekstilnega tehnika okrog 60 učencev. Več volje za šolanje imajo zaposleni s srednješolsko izobrazbo. V oddelek višje mariborske tekstilne šole, ki se organizira pri TOZD IC v BETI, je vpisanih okrog 30 slušateljev. In ne pozabimo: interes podjetja je, da bi imeli čimveč izobraženih in delavljnih ljudi!

DRAGICA NENADIČ

Najbrž niso prebrali

Sporazumi so važna stvar za vsakega posameznika in njegov zaslužek - Osebnih dohodkov ne smemo povečevati mimo ustrezne produktivnosti, sicer se bo nehalo obdobje vzpona

Letos smo napravili velik korak naprej v sistemu delitve dohodka in osebnih dohodkov, za delitev sredstev na osebne dohodke pa smo uporabili novo analitično oceno. Potrebna je bila zato, da smo lahko ovrednotili delovna mesta po makro-organizacijski spremembi in da smo vrednost osnovnih delovnih mest prilagodili družbenemu dogovoru. Vse to pa zajema novi samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnega dohodka, ki zagotavlja enotnost načel za vse TOZD v BETI. Medtem pa posebnosti, ki izvirajo med posameznimi TOZD, sporazum ne razčlenjuje, ker bo to zapisano v posameznih sporazumih po TOZD.

Odmev na te važne spremembe in dokumente je bil klavrn. Prej smo imeli pravilnik o delitvi dohodka in osebnega dohodka, ki pa je nehala veljati in sporazum naj bi ga nadomestil. Že samo ime sporazum pove, da bi

se morali delavci dogovoriti o nekaterih pravilih, poprej pa je to pravilnik določal. Če govorimo o sporazumu, je torej jasno, da ga sprejemamo po samoupravni poti in imajo vsi zaposleni možnost in dolžnost pomagati pri oblikovanju sporazuma. Ta je namreč po končani javni razpravi in po potrditvi ustreznega samoupravnega organa interni zakon našega podjetja.

Povedati moram, da v javni razpravi na osnutek sporazuma ni bilo večjih pripomb. Možno je samo dvoje: ali je osnutek tako dober — ali pa ljudje gradiva niso prebrali. Po odgovorih, ki sem jih dobil od delavcev, sodim, da žal velja drugo.

Na vprašanja, ki sem jih zastavil nekaterim delavcem v proizvodnji, kaj menijo o novem sistemu delitve, sem dobil skoro enak odgovor: „Lahko je deliti, teže pa je sredstva ustvariti.“ Manjkalo tudi ni pripomb: „Naj se šefi bolj zanima-

jo za proizvodnjo...“ ali pa „Oni zgoraj nimajo prevelikih plač, samo če bo slo podjetju dobro.“

Večina delavk v konfekciji meni, da bi lahko imele dobre osebne dohodke, če bi bilo dovolj dela in da so pripravljene več delati in zaslužiti.

Na zadnjem sestanku odbora za gospodarjenje pa je bilo precej burne razprave okrog vrednosti točke. Nekateri so bili mnenja (čeprav dobro poznajo sporazum in gibljivost točke), naj bo vrednost točke 10 din, ker smo dosegli več kot 3 milijone dinarjev ostanka dohodka. To so zagovarjali s primerom iz drugih podjetij, kjer imajo izgubo, pa zaposleni vseeno dobivajo stodontne osebne dohodke.

Zamerim onim, ki se pri sprejemanju sporazuma niso oglašili, zdaj pa ga ne želijo spoštovati. Ko smo se pogovarjali o novih postavkah, nam je bilo znano, da lahko povečamo

osebni dohodek samo za 25 odstotkov. Toliko smo namreč predvideli po gospodarskem načrtu in toliko prenesejo naše cene. Pritiska za povečanje osebnega dohodka na račun življenjskih stroškov nismo mogli ustaviti pri predvidenih 25 odstotkih, ampak smo šli na 35 odstotno poprečno povišanje. Na delavskem svetu je bilo jasno rečeno, da imamo lahko tudi večje zaslužke, če povečamo produktivnost, preko tega pa ne moremo, sicer bi ogrozili razvoj in obstoj podjetja.

Plan ostanka dohodka moramo po gospodarskem načrtu v tem letu izpolniti, sicer bomo kreditno nesposobni in to bi podjetje privedlo v nazadovanje. Osebnih dohodkov pa ne moremo izplačevati iz sredstev, rezerviranih v druge namene. Za 800.000 din na mesec je dobiček že zmanjšan zaradi povečanja stroškov na račun osebnih dohodkov.

Kljub vsemu pa ne kaže slabo, saj bomo uresničili letni plan dohodka, ki je bil precej pogumno zastavljen. Glede na lansko leto, ko ni bilo niti dinarja za kredite in zasebno stanovanjsko izgradnjo, smo lahko letos z gospodarskim uspehom zadovoljni. Lahko pa bi bilo še bolje!

NIKOLA PODREBARAC

Mlade delavke v Mirni peči pri adjustiranju izdelkov. (Foto: R. Bačer)

Pšeničnik odhaja

Dosedanji trener metliških košarkarjev Pšeničnik se je na tekmi z Olimpijo poslovil od našega moštva. V Metliki je bil trener tri leta in je gotovo najzaslužnejši za dosežene uspehe. Ekipo je vodil v treh različnih ligah in dvakrat zavzel z moštvom prvo mesto, drugo pa v 1. a slovenski ligi. Razen tega je bila metliška ekipa dvakrat finalist pokala SRS, enkrat pa je bila v polfinalu.

Pšeničnik se je poslovil s težkim srcem in igralci ga tudi ne bomo pozabili. Po šestnajst letih ukvarjanja s košarko se Pšeničnik poslavlja od trenerstva. V zgodovini metliške košarke bo Pšeničnik zapisan z velikimi črkami.

STEVICA MEDEK

Danica Badovinac

Francka Karas

Kronika

Kakšne kadrovske spremembe nam je prinesel oktober? V metliški BETI so se na novo zaposlili: dipl. ekonomist Anton Tomc, Drago Žvab, Ilija Predovič, Zlatko Brinac, Drago Ratkaj, Cvetka Križanič, Marija Ogulin, Nada Jakofčič, Jure Viktorovski, Radovan Dolečinovič, Milka Bogovič, Milena Molek, Ibrahim Kovačević. Odšla sta Jože Gršič in Ika Berdon.

V Mirni peči so zapustili kolektiv: Božica Grabljevič, Slavka Vodnik, Gabrijela Šuštar, Sonja Pirc, Verica Pečjak, Slavka Rozman, Marija Šuštar in Jožica Kovačič.

Deset let zvestobe

Veliko in malo se zgodi v desetih letih. Toda ob petih ali pol šestih je treba velikokrat vstati, velikokrat sestiti za stroj ali za pisalno mizo. Veliko lepih spominov, in nekaj grenkih, ki jih skušamo pozabiti. In prične se novo desetletje, skorajda ne vemo, kako hitro polzi čas.

Je res minilo že deset let? Zvestoba kolektivu, zategovanje pasu, ponos ob uspehu in žalost ob spodrseljajih in spet budilka, ki te zdrami, postavi v hladno jutro. Brez občutkov. Kolesa življenja so neusmiljena in čas te potiska naprej. Je kje konec? Je kje zaključek tekanja in pehanja, vstajanja in padanja, smeha in joka? In katera sila je v človeku, da vztraja, da poganja kri po žilah, da preskakuje ovire, išče resnico, pljuva laži v obraz, gradi mostove in ceste, stiska roko, boža otroka? Kaj je v tem čudovitem stroju—človeku?

Ob jubilejih se spomnimo ljudi. Včasih res samo ob jubilejih, tistih tihih, marljivih delavcev, tistih zaskrbljenih obrazov in prešernega smeha. Deset let so med nami:

Kristina Adlešič, Nada Jančar, Antonija Junko, Olga Janžekovič, Anica Joh, Marija Kozan, Ana Kuzma, Milena Mali, Anica Papež, Ana Šimec, Ivana Vipavec, Terezija Vipavec, Gabrijela Ajdič, Alojzija Brinjavec, Štefka Drenik, Ivanka Kastelic, Zalka Kumer, Marija Beloševič, Ivan Cetin, Jožefa Drugovič, Terezija Granc, Zofija Haler, Francka Horvatič, Marija Hotko, Ana Hotko, Marija Jakovina, Marija Kerin, Veronika Požar, Jožefa Pavlovič, Marija Strugar, Albina Šetinc, Jožefa Ureh, Branka Vračun, Stanka Ivanetič, Marija Lebar, Marija Merlič, Ivan Merlič, Ilija Predovič in Niko Podrebarac.

Pa Jože Pezdirc, Franjo Ribarič, Vlado Skamlec, Alojz Urh, Slobodanka Videtič, Avgust Vraničar, Nada Žabčič, Klara Biček, Zora Brajkovič, Danica Čaraga, Marica Gorše, Vida Gršič, Barica Jerman, Tončka Konda, Anica Leskošek, Ljubica Pezdirc, Ljubica Puljak, Zlata Peršin, Danica Tomc, Danica Vrbančič, Katica Zvonkovič, Milka Nastav, Francka Karas, Ana Rus, Dragica Žubčič, Danica Badovinac, Danica Belavič, Amalija Govednik, Tomo Grubač, Dragica Mušič, Marija Malič, Ljubica Skradski, Marija Terner, Anton Vraničar, Anton Zvonkovič, Smilja Lalič, Marija Rajakovič.

Deset let. Marsikaj se je spremenilo v tem času, marsikaj. Tudi v ljudeh se je premaknilo in gubice so se pojavile okrog oči. Od skrbi in dela. Bo pa praznovanje toliko veseleje. Iskrene čestitke!
T. G.

Dobri in hudi časi

Nаша tovarna zaposluje v glavnem ženske. Moški, kolikor nas je, smo „za seme“, zato se ne gre čuditi, da sem si izbral za intervju ob 10-letnici dela v podjetju ženske. Tri. Prva je:

MARIJA LEBAR: „Najlepše je bilo v času, ko se je izgrajevala tovarna. Človeku je trepetalo srce, ko je videl, kako iz nič raste velikan.“

— So bili tudi težki, grdi trenutki?

„Takah spominov nimam. Sicer me resnično nekatere stvari prizadenejo, a jih hitro pozabim.“

— Deset let niso mačje solze. Kaj veže človeka, da vzdrži toliko časa v istem podjetju?

Navade. Ljudi, na katere se navežeš, jih vzljubiš. Rada sem v podjetju. Najprej sem delala v krojilnici, zdaj sem tri leta v vzorčnem oddelku. Prijetno se počutim in

upam, da bom še nadalje ostala v tovarni.“

DANICA BADOVINAC: „Šest mesecev sem delala v šivalnici, zdaj pa delam kot pregledovalka. Bale, ki pridejo s strojev, pregledujemo in klasiramo. Veseli smo, če je več prve kvalitete.“

— Primerjajte, prosim, delo v preteklosti z zdajšnjim.

V začetku, se pravi pred desetimi leti, je bilo veliko teže, ker smo morale napake šivati na roke. Potem smo dobile stroj, ki je olajšal delo. Poprej je to delo opravljalo enajst žensk, zdaj zado- stujemo štiri, ki seveda napravimo toliko kot popreje enajst.“

— Kako ste zadovoljni? „V kolektivu se počutim zelo dobro. Dobim 1750 dinarjev osebne dohodka. Do pokoja imam še tri leta. Bo slo.“

FRANCKA KARAS: „Šivam surovo pletivo. Prej sem štiri leta parala čipke.“

— Se spomnite česa lepega iz preteklosti?

„Ne. Bolj se spominjam slabih plač, pisanja prošenj za stanovanje in podobno. No, zdaj se kar v redu počutim. Zasluzim 1555 dinarjev na mesec. Gre, čeprav nisem najbolj zadovoljna.“

— Kaj vas muči?

„Stanovanje. Že sem napisala toliko prošenj, da sem obupala. Mož je pljučni bolnik in ne bi smel bivati v istem prostoru kot otroci. Ne, o pravilniku za dodelitev stanovanj nisem ničesar slišala. Le kdo naj bi mi povedal kaj o tem?“

— Kakšne so vaše želje ob delovnem jubileju?

„Rada bi, da bi bilo dovolj dela in veliko razumevanja, da bi se kolektivno trudili za uspeh. To!“

TONI GAŠPERIČ

Velika naloga sindikata

Napredek je, vendar nočnega dela žensk še nismo povsem izrinili

Težave zaradi dela

27. oktobra je minilo leto, odkar smo odpri v Dobovi novo proizvodno halo. V svetlih, toplih prostorih se delavec veliko bolje počuti. Dosegamo tudi večje uspehe pri delu. Resnica pa je tudi ta, da dela v našem obratu primanjkuje. Marsikatera delavka v tem kritičnem položaju izrablja letni dopust, da se ji primanjkljaj ne bi toliko poznal pri osebnem dohodku. Zato se vprašamo: ali ni škoda tako velike hale, da delavci v njej nimajo kaj delati? Ali ni za tako stanje tudi kdo odgovoren? Skrajni čas je, da poiščemo krivca, ki naj se zaveda svojega delovnega mesta ter naj za napake tudi odgovarja.

Zelim, da se ti problemi v najkrajšem času rešijo.

MILKA ANTONČIČ

Z vsakovrstnimi težavami se srečujemo vsak dan, v tekstilni industriji pa poznamo še problem: nočno delo. Problem ima brez dvoma globlje korenine, kot se zdi na prvi pogled. Več je vzrokov za nočno delo, vendar je po mojem poglavitni ozko grlo v proizvodnji. Po določilih zakona je dovoljeno uvesti nočno delo samo v primerih „višje sile“, toda pri današnjem tempu je teh višjih sil veliko.

Slovenski sindikati so pred leti hitro ukrepali in njihova akcija za ukinitve nočnega dela žensk in mladine je doživela uspeh. Izboljšale so se delovne razmere tistih, ki delajo ponoči, razen tega je nočno delo bolje nagrajeno. Vse pogosteje pa se dogaja, da sekretariat za delo ne izdaja več dovoljenj za nočno delo, pri katerem bi sodelovali mladinci. To je gotovo pomembno dejstvo, ki ga največkrat

odobravajo v delovni organizaciji, čeravno se isti kolektivi po drugi strani težko odrekajo nočni proizvodnji mladih.

Se to je važno poudariti, da ni malo delovnih organizacij, ki nočno delo obravnavajo s stališča prizadete mladine in žensk in so tudi taki kolektivi, ki so že ali si nočno delo prizadevajo ukiniti.

Proces je vreden občudovanja, posnemanja in odobravanja. Mene nočno delo ne prizadeva, sem pa presunjen, ko vidim zjutraj ob šestih vdrta lica delavcev in delavk. Resni, utrujeni in razmišljeni zapuščajo delovna mesta.

Sindikati kot pobudnik akcije za ukinitve nočnega dela žensk in mladine je gotovo podrobneje proučil posledice, ki izhajajo iz tega. Zakonska določila že imamo. Natančno časovno določajo konec nočnemu delu in za mladoletnike ne izdajajo več dovoljenj za nočne „šihite“. Dosegli smo, da podjetja ne smejo siliti k nočnemu delu nosečnic in mater z majhnimi otroki. Seveda se še dogaja, da imajo kje

gluha ušesa zaradi tega, ker vidi-jo pred seboj le dobiček.

Pred časom sem bil priča pogovoru, ki se je končal nekako tako: „Se nam že bolj izplača plačati penale, kot pa ukiniti nočno delo žensk...“

Tovariši, ki so o tem razpravljali, so pozabili, da nočno delo ljudi izčrpa. Če hočemo imeti vse leto v kolektivu zdrave ljudi na delovnih mestih, potem se vsi skupaj borimo za to, kar hočejo doseči sindikati. Pri nas v BETI smo problematiko nočnega dela žensk že močno ublažili. Potrebna pa bodo še nadaljnja prizadevanja.

MILAN TRAVNIKAR

ZAHVALA

Ob smrti mame Kate Petrina se zahvaljujem vsem prijateljem, ki so mi v težkih trenutkih izrazili sožalje in darovali cvetje.

STEPAN PETRINA

Na vsakem delovnem mestu je potrebna natančnost. Če pri merjenju narediš napako, imajo izdelki napako in še veliko materiala gre v nič. To delo zahteva celega človeka. Na sliki je pripravljalka dela v TOZD Mirna peč.

Malo manj zanimanja

V šolskem letu 1974/75 se je v poklicno šolo vpisalo 43 učenk, čeprav je bil razpis za 60 dijakov. Tudi od vpisanih je do oktobra izstopilo 7 učenk, ki so šle na ekonomsko in administrativno šolo. Tako imamo v prvih letnikih 36 učenk, v drugih 37 in v tretjem letniku 17 učencev. Navala, kakršnega smo poznali prejšnja leta, torej ni več.

Letos ni bilo vpisa v pletiljski oddelek, zato je tudi manj učencev. Vse kaže, da je zanimanje za šolanje v tekstilni stroki upadlo. Odgovor na „zakaj“ ni težko najti! Osebni dohodek in upoštevanje poklica konfektor ali pletilec niso v pravem odnosu do ostalih poklicev. Pogoji šolanja so zlasti zaradi sta-

novanja nekoliko težji. Šola ni- ma dijaškega doma. Seveda pa tudi neutemeljene in neumestne pripombe, češ: „kaj boš s to šolo,“ niso za mladino privlačne.

Po dvoletni administrativni šoli dobi absolvent delo v pisarni, kar je zadnje čase vabljivo in po preteku pripravniškega staža večji osebni dohodek, kot ga imata konfektor ali pletilec, čeprav je pri njiju čas šolanja enako dolg ali celo daljši.

Učenci sami povedo, kako so jih prav tisti, ki so poklicani za vzgojo in izobraževanje, odvrčali od vpisa v poklicno tekstilno šolo. Menim, da bi morali vsaj pri vzgoji in izobraževanju odseči enotnost, če hočemo napredek vsemu belokranjskemu območju.

DRAGICA NENADIČ

Revija in sejem mode v Beogradu

Jesen, mesec oktober, čas beogradskega sejma mode, nas vedno postavi pred dejstvo, da je treba pripraviti kaj posebno lepega, novega in zanimivega. Letošnja jesen je bila za naš vzorčni oddelek še posebno delovna. Poleg modelov za sejmski razstavní prostor smo morali pripraviti tudi modno revijo. Z njo smo želeli ponovno pridobiti srbsko tržišče, kjer smo bili do sedaj zelo malo zastopani. Za revijo smo se, moram priznati, še posebno potrudili. Verjetno vas zanima, kaj vse je bilo videti.

Predstavili smo več skupin različnih modelov, v celoti pa so bili prikazani modeli, ki jih izdelujemo v naši tovarni. Revijo smo pričeli z najintimnejšim perilom. To so bile skupine manekenk v dresih, baby setih in majicah, za tem pa so manekene predstavile spalne srajčke, baby dolle iz prijetnega potiskane bombaža. Naslednja skupina modelov je bila športno „navdahnjena“. To so bili modeli smučarskega perila v raznih barvnih kombinacijah in kompleti za tenis. Nismo pa pozabili tudi na našo proizvodnjo diolen

lofta. Iz lepih novih vzorcev, ki so pripravljene za naše tržišče, smo sešile obleke in komplete in s tem pokazale kupcem, kaj vse se lahko naredi iz našega metražnega blaga.

Največ poudarka smo dale na reviji naši proizvodnji kopalk. Prikazani so bili modeli, ki so vključeni v redno kolekcijo za prihodnje leto. Revijo smo zaključili z dolgimi spalnimi kompleti in srajčkami. Te so bile

razstavljene tudi na našem razstavnem prostoru na sejmu mode. Ena izmed njih nam je prinesla najvišje priznanje beogradskega sejma mode – ZLATO KOŠUTO. Za razstavljeni spalni komplet pa smo dobili še drugo priznanje – odlikovanje, ki ga podeljuje komisija mladih potrošnikov. Avtorica obeh modelov je naša sodelavka ANDREJA VODNIK.

Revija in sejem, oba sta uspešla, zato vsi pričakujemo tudi velik komercialni uspeh.

Pika Vernik

Eden izmed modelov nove kolekcije, ki bo, sodeč po navdušenju obiskovalcev domačih modnih revij, gotovo prodril med kupce.

Stanovanjizmi

– Kdor drugemu jamo koplje, nima stanovanja.

– Vrana s stanovanjem ne verjame vrani brez stanovanja.

– Kolikor kvadratnih metrov stanovanja imaš, toliko ljudi veljaš.

– Kdor ni dlje prišel kot do kletnega stanovanja, temu je vsaka garsonjera trisobno stanovanje.

– Spominjam se pravljice o muhi, ki je brezplačno sprejela na stanovanje kopico živali, zato so ljudje izumili PIPS.

– Moje sanje – lepo stanovanje. Nevoščljivci me bodo zbudili iz sanj.

– Niti komisija za dodeljevanje družbenih stanovanj ne more razdeliti stanovanj, ki jih ni nihče zgradil.

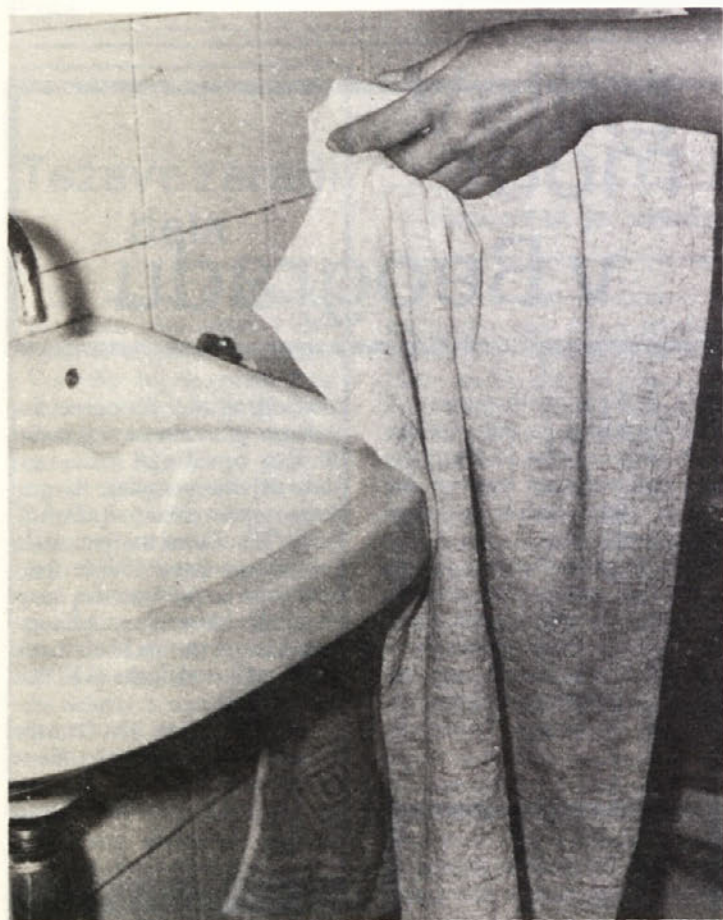
– Nekateri brcajo polže samo zato, ker imajo lastno hišo.

– Polž lazar ob pogledu na polža s hišo: „Le od kod mu denar za tako razkošje?“

T. G.

Manekenček Tomi kar pogreša modne revije. Navadil se je nastopati in odrske luči so mu všeč. In tudi ni kar tako, če ti občinstvo, četudi maloštevilno, ploska. Pač pa si Tomova mami oddahnila...

Skrb za čistočo je lepa stvar, toda takle kos, odrezan od bale in namenjen brisanju rok, je malce velika predrznost. Le kam bi prišli, če bi vsi tako delali? (Foto: P. Riznič)

Športno srečanje tekstilcev

18. oktobra so se pred metliško BETI zbrali predstavniki tega kolektiva, tovarne Novoteks, občinske skupščine, podjetja Komet, transportnega podjetja in osnovnošolci, preden so odpotovali v Dugo Reso. V mesto gostiteljev smo prispeli že dopoldne. Pripravili so nam dobrodošlico in majhno zakusko v veliki dvorani, nato so se začela tekmovanja v šahu, odbojki in kegljanju. Rezultati najbrž niso tako pomembni, kot dejstvo, da smo se srečali s tovariši iz tekstilne industrije Hrvaške.

Po športnih tekmovanjih in kosilu je Maks Koležnik, vodja metliške ekipe podelil nagrade zmagovalnim ekipam. Ogledali smo si tudi spominski park Petrovo goro, kjer so se nekateri založili z značkami in drugimi spominki, potem pa so nam domačini v lovski hiši priredili pri-

jetno popoldne. Dogovorili smo se, da bomo s podobnimi srečanji nadaljevali.

STEVICA MEDEK

BETI - NOVOTEKS 81:70

BETI: Vergot T. 2, Murko 4, Kosovac 7, Gršič, Vergot Z. 3, Jezerinac 4, Lalič 16, Davtovič 23, Rožič 4, Medek 18, Arbutina 2, Jankovič. NOVOTEKS: Cukot 22, Kovačević Z. 8, Kovačević S. 2, Ivančič 25, Seničar 2, Poljšak 5.

Zadnja tekma letošnjega prvenstva v 1. a slovenski ligi. To je bil dolenjski in tekstilni derbi dveh močnih si nasprotnikov. Gostje so se, resnici na ljubo, dobro borili, toda domačini so bili preveč razigrani, da bi jim bili lahko kos. S to zmago so si zagotovili Metličani drugo mesto, kar je brez dvoma velik uspeh.

KOVINOTEHNA - BETI 65:67

KOVINOTEHNA: Sabolički 9, Erjavec 6, Videc 4, Jošt 20, Kralj 6, Sagadin 16, Jug 2, Kitanovski 2.

Beti: Vergot T., Murko 4, Lalič 12, Vergot Z. 2, Jezerinac 2, Davtovič 12, Rožič 3, Arbutina 6, Medek 27.

V polfinalni tekmi za pokal SRS je Beti zaslužno premagala Celjane in se tako plasirala v finale. Vso zahvalo zaslužita sodnika Brumen in Kobilica.

BETI : OLIMPIJA 86 : 101

BETI: Vergot T. 2, Murko 4, Gršič, Vergot Z. 14, Jezerinac 22, Lalič 11, Davtovič 9, Rožič, Medek 22, Arbutina 2, Jankovič.

Olimpija: Volaj 17, Marter 12, Lorbek 8, Jelovac 12, Ivanovič 2, Macura 8, Gvardijančič, Križnar 14, Nuhanovič 27.

To je bil za Metliko praznik. Igrali so finalno tekmo za pokal SRS in to z zveznim ligašem! Pred tekmo je bilo slovo od igralcev, ki odhajajo k vojakom: od Davtoviča, Rožiča in Medeka. Metličani pa so dali spominsko darilce tudi reprezentantu Jelovcu.

Tekma je bila zanimiva in zadovoljstvo je bilo obojestransko. Domačini so igrali dobro; najbolj so se izkazali Jezerinac, Medek in Vergot Zeljko, od gostov pa sta blestela Nuhanovič in Jelovac.

Slovan: Malič 13, Jerše 3, Tavčar 24, Bunderla 8, Papič 15, Krušič 10, Romc 1.

To je bila pokalna tekma. Sodila sta Burja in Lilik, in sicer dobro. Igra je bila vseskozi zanimiva in napeta, Beti je vodila ves čas, gledalci - bilo jih je okoli osemsto - so bodrili svoje ljubimce. Gostje so proti koncu izenačili, zato so igrali podaljsek. Takrat se je izkazal visoki Davtovič, ki je najzaslužnejši za zmago nad dobrim in borbenim gostom.

KONČNA LESTVICA I. A SLOVENSKE LIGE

Maribor	22 17	5+239 34
Beti	22 16	6+398 32
Vrhnika	22 16	6+210 32
Triglav	22 15	7+ 51 30
Kovinotehna	22 14	8+122 28
Fruclav	22 11	11+ 1 22
Novoteks	22 10	12+ 22 20
Branik	22 9	13 -134 18
Trnovo	22 8	14 -172 16
Marles	22 7	15 -233 14
Radenska	22 5	17 -183 10
Lesonit	22 4	18 -409 8

STEVICA MEDEK

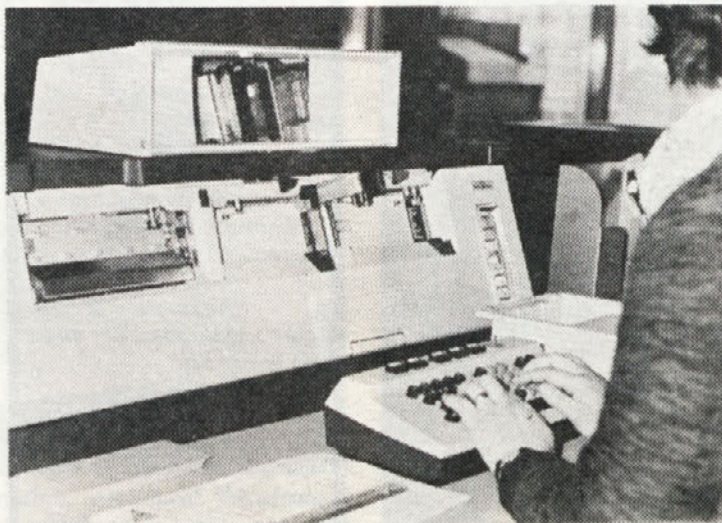
BETI - SLOVAN 76:74

Beti: Vergot v 2, Murko 6, Kosovac 4, Gršič, Vergot Z. 6, Lalič 7, Davtovič 33, Rožič 5, Medek 13.

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame se toplo zahvaljujem sodelavcem TOZD Beti Črnomelj in sindikalni organizaciji za spremstvo in venco.

Alojz Justin

Računalniška obdelava podatkov ni več vizija prihodnosti, temveč vsakdanja praksa.

Ureja uredniški odbor: Slobodanka Videtič, Stevica Medek, Dragica Nenadič, Milan Travnikar, Milan Bračička, Marjan Pavlovič, Ivan Brodarič in Ivan Biščan. Glavni in odgovorni urednik: Toni Gašperič, tehnična urednica: Ria Bačer. Izdaja Belokranjska trikotna industrija Metlika. VE-ZILO izhaja enkrat na mesec v 1700 izvodih. Stavak, filmi in prelom Dolenjski list, tiska KNJIGOTISK Novo mesto.